

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 29 lipca 2025 roku

Sprawa: Zapytanie poselskie nr 2595
Znak sprawy: DZP1.K43.7.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie Pani Poseł Alicji Łepkowskiej-Gołaś nr 2595 z 11 lipca 2025 r. (data wpływu do Ministerstwa Finansów: 14 lipca 2025 r.) w sprawie działań Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wobec transportu kartridży do papierosów elektronicznych, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Pytanie 1: *Na jakiej podstawie prawnej Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu w dalszym ciągu przetrzymuje ww. towar, mimo prawomocnego umorzenia postępowania przez Policję i braku formalnej decyzji o zakazie jego zwolnienia?*

Krajowa Administracja Skarbowa (dalej: „KAS”) działa w granicach określonych przepisami prawa unijnego i krajowego, a organy KAS wykonują zadania w ramach przysługujących im kompetencji.

Kontrole celne obejmują szerokie spektrum towarów, a ich celem jest wymierne ograniczenie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.) do zadań KAS należy wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów prawa polskiego, przepisów prawa Unii Europejskiej (UE) lub umów międzynarodowych, jak również zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom. Z kolei stosownie do art. 3 Unijnego Kodeksu Celnego (dalej: „UKC”), zadaniem organów celnych jest nadzór nad międzynarodową wymianą handlową Unii, w sposób wspierający sprawiedliwy i swobodny handel, wdrażanie zewnętrznych aspektów rynku wewnętrznego, wspólnej polityki handlowej oraz pozostałych wspólnych polityk Unii w zakresie wymiany handlowej, a także bezpieczeństwo całego łańcucha dostaw.

Organy celne stosują środki, które mają na celu, m.in.:

- ochronę interesów finansowych Unii i jej państw członkowskich,
- ochronę Unii przed nieuczciwym i nielegalnym handlem, przy równoczesnym wspieraniu legalnej działalności gospodarczej,

- zapewnianie bezpieczeństwa i ochrony Unii i jej mieszkańców oraz ochrony środowiska, w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy z innymi organami.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 UKC organy celne mogą przeprowadzać wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne, w celu realizacji tego nadzoru. Wspomniane kontrole mogą polegać w szczególności na rewizji towarów, pobieraniu próbek, weryfikacji prawidłowości i kompletności informacji podanych w zgłoszeniu, deklaracji lub powiadomieniu oraz istnienia, autentyczności, prawidłowości i ważności dokumentów, kontroli księgowości i pozostałej dokumentacji, kontroli środków transportu, kontroli bagażu i innych towarów przewożonych przez osoby lub na osobach oraz na przeprowadzaniu oficjalnych dochodzeń i innych podobnych czynności.

Z przepisu art. 46 ust. 2 UKC wynika z kolei, że kontrole celne, inne niż kontrole losowe, opierają się głównie na analizie ryzyka – przeprowadzanej z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych w celu identyfikacji i oceny ryzyka oraz podjęcia niezbędnych środków zapobiegawczych – na podstawie kryteriów opracowanych na szczeblu krajowym, unijnym oraz w stosownych przypadkach, międzynarodowym.

Wykonywanie kontroli zgłoszeń celnych towarów importowanych na obszar celny UE ma uzasadnienie. Świadczą o tym wyniki dotychczasowych podejmowanych działań i dokonywanych ustaleń w szeroko rozumianej branży papierosów elektronicznych. Obejmują one zarówno nieprawidłowości w sferze podatku akcyzowego, jak i nieprawidłowości w obszarze legalności objętych kontrolą towarów w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W wyniku działań podjętych w ostatnim okresie wobec produktów importowanych, w przypadku e-papierosów odnotowaliśmy prawie 90% nieprawidłowości w poddanych badaniom próbkach towarów.

W przypadku ujawnienia naruszenia prawa, organ celny podejmuje właściwe dla tego naruszenia działania. W inkryminowanym przypadku stosowne zawiadomienie zostało skierowane zgodnie z art. 304 k.p.k. do właściwego organu Policji, a sprawa jest w toku.

Pytanie 2: *Czy Ministerstwo Finansów zostało poinformowane o działaniach podejmowanych przez IAS w Poznaniu i skali strat ponoszonych przez legalnie działającego inwestora zagranicznego?*

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 33 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o KAS, naczelnik urzędu celno-skarbowego jest samodzielnym organem, do którego zadań należy obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego, jak również wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów.

Nadzór merytoryczny nad naczelnikiem urzędu celno-skarbowego sprawuje właściwy dyrektor izby administracji skarbowej (art. 25 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy). Z kolei Szef KAS, w myśl art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KAS, sprawuje nadzór nad działalnością ww. organów oraz kształtuje politykę kadrową i szkoleniową. Jednakże w świetle obowiązujących przepisów Szef KAS nie ma wpływu na rozstrzygnięcia w indywidualnych postępowaniach podatkowych i celnych w obu instancjach, a także w postępowaniu sądowym. Tym samym, jakkolwiek informacje o działaniach podległych organów są przekazywane do Szefa KAS w ramach sprawozdawczości, to ich merytoryczny tok pozostaje w kompetencji właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz dyrektora izby administracji skarbowej.

Pytanie 3: *Czy Ministerstwo planuje przeprowadzenie kontroli lub postępowania wyjaśniającego w sprawie działań poznańskiej Izby?*

Jak wskazano już w odpowiedzi na **pytanie 1**, do zadań KAS należy wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów prawa polskiego, przepisów prawa Unii Europejskiej lub umów międzynarodowych, jak również zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom. Ponadto do zadań KAS należy realizacja obowiązków wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego, praw własności intelektualnej i środków polityki handlowej (art. 2 ust. 1 pkt 18 ustawy o KAS).

Tym samym w ramach sprawowanego przez Szefa KAS nadzoru nad naczelnikami urzędów celno-skarbowych i dyrektorami izby administracji skarbowej, nie ma podstaw do wszczynania procedur wyjaśniających, jeżeli działania tych organów mieszczą się w granicach realizacji ich ustawowych obowiązków.

Pytanie 4: *Czy Ministerstwo przewiduje możliwość rekompensaty poniesionych strat lub inne działania w celu ochrony interesów podmiotów poszkodowanych w wyniku przedłużających się procedur administracyjnych?*

Do odpowiedzialności odszkodowawczej organów podatkowych stosuje się przepisy prawa cywilnego (art. 260 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa). W związku z powyższym każdy podatnik, który uzna, że na skutek działania organu została wyrządzona mu szkoda może wystąpić z roszczeniem o zapłatę stosownej kwoty lub inną formę naprawienia szkody, w tym może dochodzić swoich praw na drodze sądowej.

Pytanie 5: *Czy Ministerstwo zamierza podjąć działania legislacyjne lub nadzorcze w celu zapewnienia większej przejrzystości i proporcjonalności w działaniach organów celno-skarbowych - zwłaszcza wobec legalnych inwestorów zatrudniających tysiące pracowników i działających zgodnie z obowiązującym prawem?*

Jak wyjaśniono na wstępie, do zadań organów KAS należy realizacja obowiązków wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego, praw własności intelektualnej i środków polityki handlowej (art. 2 ust. 1 pkt 18 ustawy o KAS). Z kolei art. 3 UKC jasno określa, że zadaniem organów celnych jest nadzór nad międzynarodową wymianą handlową Unii, w sposób wspierający sprawiedliwy i swobodny handel, wdrażanie zewnętrznych aspektów rynku wewnętrznego, wspólnej polityki handlowej oraz pozostałych wspólnych polityk Unii w zakresie wymiany handlowej, a także bezpieczeństwo całego łańcucha dostaw. Prowadząc swoje rutynowe działania organy KAS nie są nakierowane na szkodenie legalnej działalności i utrudnianie funkcjonowania jakichkolwiek przedsiębiorcom, w tym importerom, wręcz odwrotnie robią wszystko by zabezpieczając interes Państwa i konsumentów, m.in. sprawnie dokonywać odpraw celnych.

W przypadku kartridży do papierosów elektronicznych, o których mowa w przedmiotowym zapytaniu, uregulowania dotyczące ich udostępniania do sprzedaży lub wprowadzania do obrotu zostały ustanowione m.in. w art. 11b i art. 11c ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162, z późn. zm.).

Organy celne, w przypadku stwierdzenia niezgodności towaru z przepisami powszechnie obowiązującego prawa (w tym przepisami o ochronie zdrowia), zobowiązane są do podjęcia działań zmierzających zarówno do uregulowania

sytuacji celnej towarów zagrażających bezpieczeństwu zdrowia i bezpieczeństwu publicznemu, ale jednocześnie mają obowiązek podjęcia czynności zmierzających do ujawnienia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu.

Obowiązki ciężące na organach oraz na podmiotach dokonujących importu są więc jasne, a ich proporcjonalność w oddziaływaniu na przedsiębiorców gwarantowana ustawami. W tym kontekście podejmowanie działań legislacyjnych wydaje się więc zbędne, albowiem prowadzenie jakiegokolwiek działalności gospodarczej możliwe jest jedynie w granicach prawa, natomiast organy na każdym etapie swojej działalności są zobowiązane do stosowania powszechnie obowiązującego prawa, a w razie konieczności do podejmowania działań zmierzających do przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

Przedstawiając powyższe mam nadzieję, że zaprezentowane informacje stanowią wyczerpującą odpowiedź na złożone zapytanie i spotkają się z uprzejmą akceptacją Pana Marszałka.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki/

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej